

**The solutions to realize the relations of justice and freedom
according to the statement of the second step in the governance
system of J.A. Iran**

Hanane naji rainipur¹

Received: 12 April 2023

Majid golparvar^{2*}

Reception: 17 May 2023

mehdihassanibakri³

Abstract

The realization of a new Islamic civilization depends on the formation of an Islamic state based on the principles and principles of the Islamic government. Therefore, the present study has identified and explained justice and freedom in the model of a new Islamic civilization. The analytical-qualitative method was used to extract components and data from the data-based method. The statistical population included all sources, including books, lectures, and interviews with professors. The data were presented through text analysis and in the form of a conceptual model including: causal conditions, pivotal factors, strategies, governing context, intervening, facilitating, and inhibiting factors (obstacles), and consequences (realization of justice and freedom) in the second step of the revolution statement. The findings showed that justice enables the realization of freedom. Because justice means the realization of people's rights, and freedom is one of the pillars of justice. Justice provides the basis for the emergence of freedom in society. Therefore, the rulers of the Islamic Republic are obliged to take this into account in all aspects in order to realize justice and freedom and to avoid the transformation and change in the nature of the system. Keywords: Freedom, realization of rights, realization of justice, foundational data, Islamic state-building

¹phd student of political science department, Baft branch, Islamic Azad University, Baft, Iran.

²Assistant Professor, Political Science Department, Baft Unit, Islamic Azad University, Baft, Iran.

³Assistant Professor, Political Science Department, Baft Unit, Islamic Azad University, Baft, Iran.

راهکارهای تحقق روابط عدالت و آزادی متناسب با بیانیه گام دوم در نظام

حکمرانی ج.ا.ایران

حنانه ناجی راینی پور^۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۱/۲۲

مجید گل پرور^{۲*}

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۲/۲۶

مهدی حسنی باقری^۳

چکیده

تحقق تمدن نوین اسلامی در گرو شکل‌گیری دولت‌سازی اسلامی بر پایه مبانی و اصول حاکم رویکرد نسبتاً جدیدی در قلمرو حکومت اسلامی به شمار می‌رود. از این رو پژوهش حاضر به شناسایی و تبیین عدالت و آزادی در الگوی تمدن نوین اسلامی پرداخته است. روش انجام تحلیلی - کیفی که استخراج مولفه‌ها و داده‌ها از روش داده‌بنیاد انجام شده است. جامعه آماری شامل کلیه منابع اعم از کتاب‌ها، سخنرانی‌ها و مصاحبه‌ها است. داده‌ها از طریق تحلیل متون و در قالب مدل مفهومی شامل: شرایط علی، عوامل محوری، راهبرد ها بستر حاکم عوامل مداخله‌گر، تسهیل‌گر و بازدارنده (موانع) و پیامدهای (تحقق عدالت و آزادی) در بیانیه گام دوم انقلاب ارائه شد. یافته‌ها نشان داد که عدالت، در پی تحقق آزادی را میسر می‌سازد؛ زیرا عدالت به معنای احقاق حقوق مردم است و آزادی یکی از مصادیق عدالت‌اند. عدالت بستر ساز ظهور آزادی در جامعه را فراهم‌گردد. بنابراین حاکمان جمهوری اسلامی موظفند برای تحقق از عدالت و آزادی و جوگیری از دگردیسی و تغییر ماهیت نظام الزمات این امر را در تمام شئون لحاظ کنند

واژگان کلیدی:

آزادی، احقاق حقوق، تحقق عدالت، داده‌بنیاد، دولت‌سازی اسلامی.

^۱ دانشجوی دکتری گروه علوم سیاسی، واحد بافت، دانشگاه آزاد اسلامی، بافت، ایران. hananenaji2010@gmail.com

^۲ استایار گروه علوم سیاسی، واحد بافت، دانشگاه آزاد اسلامی، بافت، ایران. majid_golparvar@yahoo.com

^۳ استایار گروه علوم سیاسی، واحد بافت، دانشگاه آزاد اسلامی، بافت، ایران. mehdi.hassanibakri@gmail.com

عدالت و آزادی دو مفهوم مهم که در نسبت مفاهیم مرتبط با انسان که ذاتاً فطرتاً در پی کمال طلب و توسعه، رشد و پیشرفت در ابعاد و ساحات زندگی فردی و اجتماعی خود است. به دست آوردن رفاه، بهره‌گیری حداکثری از مواهب دنیوی در عرصه‌های مختلف، برتری طلبی نسبت به دیگر جوامع بشری بهره‌گیری حداکثری از عدالت و آزادی و اختیار اراده انسانی، دستیابی به قدرت و افزایش آن در عرصه‌ها در بیانیه گام دوم انقلاب می‌باشد. به دنبال شفاف‌سازی هر دو مفهوم برآمده است تا ضمن بررسی انواع نسبت و روابط ذهنیت مانند: تباین و گسست، تساوی، عموم و خصوص من وجه و عموم و خصوص مطلق، بر این امر تأکید کند که با توجه به رابطه‌ی اخیر، هرگونه عدالتی، آزادی را درون خود دارد؛ زیرا عدالت به معنای احقاق حقوق مردم است و آزادی یکی از مصداق‌های روشن آن محسوب می‌شود. در ادامه مقاله تا به نسبت عدالت با یکی از پرچالشی‌های آزادی سنجش قرار گیرد. که در میان ببحوجه و دغدغه‌های فیلسوفان باستان از همزادی برابری و آزادی که حکمران تا حدودی این اندازه را رعایت می‌کردند. و شایستگی حضور پر قدرت عدالت در رفتار بنیاد مسیر آزادی معقول و سنجیده شده است. عمده‌ترین این سوال پژوهش با توجه به رویکرد دولت‌سازی اسلامی چگونه می‌توان به طراحی و تبیین الگوی علمی برای روابط عدالت و آزادی در جمهوری اسلامی ایران سوق داده شود؟

اهمیت: عدالت در قرآن و در روایات مختلفی به کار رفته از معمای خلق آفرینش بوده است. که در نزد فلاسفه و حکما مورد عنایت ویژه‌ای قرار دارد. برای استقرار تمدنی اسلامی که گستراننده‌ی آزادگی و عدالت در جامعه باشد، باید مراحل را گام به گام پیمود، این مراحل عبارت است از: ۱. وقوع انقلاب اسلامی؛ ۲. تشکیل نظام اسلامی؛ ۳. تشکیل دولت اسلامی؛ ۴. تحقق کشور اسلامی؛ ۵. تمدن نوین اسلامی در این پژوهش بر اهمیت این مسئله که عدالت با آزادی‌ی به گونه‌ای در رابطه فرد، جامعه و دولت تنظیم شود که می‌تواند زمینه‌ساز و طراحی الگوی تحف، تولید دانش و حرکت به سوی مراحل آغازین تمدن اسلامی انجام گردد.

ضرورت: ضرورت این پژوهش مبتنی شناخت مبانی تفکر عدالت و آزادی که با الهام از دیدگاه های در تحقق پرداخته است.

روش: در این پژوهش، از روش داه بنیاد استفاده شده است. جامعه آماری شامل کلیه منابع اعم از کتاب ها، سخنرانی ها، مصاحبه با اساتید و نخبگان در مورد نقش و جایگاه ثمرات عدالت و آزادی در بیانیه گام دوم انقلاب باشد. نمونه آماری مورد مطالعه و بررسی ۵۲ بند از منابع مرتبط با تحقق عدالت و آزادی در بیانیه گام دوم انقلاب بودند. داده ها از طریق تحلیل متن و در قالب مدل مفهومی شامل: شرایط علی، عوامل محوری؛ راهبردها، بستر حاکم؛ عوامل مداخله گر؛ تسهیل گرها و بازدارنده ها و در نهایت پیامد ها (نتیجی شناخت عدالت و آزادی) ارائه شد. طی سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی از متون جمع آوری شده و در کد گذاری محوری مفاهیم با هم تلفیق شده و مفاهیمی در سطح فراتر استخراج شدند. و در نهایت در مرحله کد گذاری به دست آمده است.

پیشینه تحقیق

در دین مبین اسلام توجه ویژه ای به تحقق آزادی و عدالت شده است. با بررسی و مطالعات در کتب و روایات معصومین از جهات مختلف به بررسی و اهمیت کاربردی آن پرداخته است.

در این باره تاکنون پژوهشگران و اندشمندان به ارائه نظریه و فرضیه پرداخته اند و هر کدام و زاویه ای. موضوع مورد اشاره را به ورطه محک کشیده اند. با اینکه در رابطه با تحقق عدالت و آزادی در بیانیه (به مثابه متغیری مستقل، وابسته یا میانجی) با دیگر پدیده ها و متغیرها موضوع بحث تعدادی از آثار علمی بوده است. تعاملات و مطالعات پژوهشی و اقدامات مقام معظم رهبری مد ظله العالی باید مبتنی بر مفروضات ساختاری معرفت شناسی و برهان باشد که در آن رهبری و فرآیند آن در این میان می توان به مقاله ها و کتب اشاره نمائید.

کتاب عدالت، اثری نوشته ی مایکل سندل است که اولین بار در سال ۲۰۰۸ به انتشار رسید. سندل در این کتاب تحسین شده، آموزه هایی کمیاب را در رابطه با

تفکر درباره‌ی مسائل و چالش‌های پیچیده‌ی پیش روی ما در جوامع امروزی به مخاطبین ارائه می‌کند. کتاب عدالت، نام خود را به عنوان راهنمایی روشن و جذاب برای آن دسته از افرادی مطرح کرده که به دنبال یک گفتمان اجتماعی مستحکم تر و عاقلانه تر هستند. تبعیض مثبت، اتانازی، سقط جنین، خدمات عمومی، محدوده‌های اخلاقی بازارها؛ سندل در این اثر، ارتباطی میان سوالات اساسی فلسفه‌ی سیاسی و چالشی‌ترین مسائل روز برقرار می‌کند و نشان می‌دهد چگونه داشتن درکی قابل اطمینان تر از فلسفه می‌تواند به ما در فهم سیاست، اخلاقیات و.. عوامل منفی دیگری که وضعیت فرهنگی، عدالت محور و آزادی ایران را دچار وخامت بیشتر ساخته، اقتصاد رانتیر نفتی و پیوند مناسبات قدرت با توزیع ثروت و مناسبات آن است خلاصه معضلات ناشی از این پیوند را می‌توان در نمودار زیر بر اساس تحقیقات این پژوهش بررسی ملاحظه کرد.

دی کریمر و ون کنینبرگ ۲۰۰۳ از طریق دو مطالعه آزمایشگاهی نشان دادند عدالت رویه‌ای رهبر با مطلوبیت نتایج تخصیص داده شده بوسیله رهبر پیش بینی رفتار اعضای گروه در تعامل است. آمبوس و شمنیک دریافتند زمانی که رهبر در تعاملات بعنوان یک فرد منصف درک شود. پیرامون اعتماد بیشتری به او دارند. همچنین این رابطه زمانی قوی تر است که پیرامون در سازمان‌های که فرهنگ و عدالت ارگانیک تری نسبت کار کنند

معمای دو وجهی آزادی و برابری. محمد علی توانا ۱۳۸۹

یکی از برجسته‌ترین راه حل‌های مدرن برای مسئله آزادی و برابری، نظریه عدالت سیاسی جان رالز است. رالز تلاش می‌کند درون چارچوب فکری لیبرال این مسئله را حل نماید. مقاله حاضر ضمن بررسی راه حل رالز برای مسئله آزادی و برابری بر آن است که از منظر انتقادی نقاط قوت و کاستی‌های آن را نشان می‌دهد. چارچوب نظری مقاله حاضر، الگوی تحلیلی اصل موضوعی و روش تحقیق نیز تحلیل محتوای کیفی است. بر همین اساس با تحلیل محتوای نوشتارهای اصلی رالز ابتدا تلاش می‌شود مبانی و اصول نظریه رالز آشکار گردد، سپس سازگاری

و ناسازگاری این اصول و مبانی با نتایج آن سنجیده می شود و در نهایت بسندگی یا نابسندگی این نظریه برای حل مسئله آزادی و برابری بررسی می گردد.

ردیف	نویسنده	سال	روش	رویکرد	جامعه هدف
۱	جمال زاده	۱۳۸۷	پیمایشی	وابسته	شیعیان
۲	امام جمعه زاده	۱۳۹۰	پیمایشی	مستقل	فهم تحقق عدالت
۳	عباس تبار	۱۳۹۶	توصیفی	وابسته	جریان های فکری و جنبش ها
۴	میر احمدی	۱۳۸۸	پیمایشی	وابسته	گفتمان اسلام فقاهتی
۵	هزار جریبی	۱۳۹۰	پیمایشی	وابسته	مطالعه موردی شهر تهران
۶	مرتضی زاده	۱۳۹۱	توصیفی	وابسته	کتب مارکسیسم
۷	حیدری	۱۳۸۸	پیمایشی	وابسته ، مستقل	چشم اندازهای فردی

نمایه تحقق عدالت و آزادی (برحسب مقاله های علمی و پژوهشی)

مبانی مفهومی و نظری

این پژوهش بر محور ، نظریه عدالت جان رالز و کاربرد های نظریه هنجاری مبحث عدالت آزادی و مورد بررسی و می گردد.

در تبیین و شاخص های نظریه عدالت جان رالز، اهداف اصلی تئوری نظریه عدالت جان رالز را تبیین الگوی از تحقق از مبانی عدالت در اجتماع سلطه می

داند که می تواند به در راستای برپایی «مدینه فاضله» به کار رود. که در مفهوم تشریح و تفسیرهای تجربی خاصی از فرد در جامعه ارائه می دهد. ضمن این که نظریه عدالت رالز، بازگشتی به نظریه های سیاسی پیشین ارزیابی می شود تا این که یک بیان جدید رادیکال از مشکلات اجتماعی باشد. مفهوم «قرارداد اجتماعی» از منظر صاحب نظران گوناگون - و از جمله رالز - تبیین می گردد. آنگاه، ویژگیهای اصلی بحث «عدالت به مثابه انصاف» رالز به عنوان مثالی از تئوری قرارداد اجتماعی تشریح می گردد. این گونه، «وضعیت اولیه» از نگاه رالز، نقشی مشابه حالت طبیعی را در سنت کلاسیکی قرارداد اجتماعی توماس هابز، روسو و لاک داراست نظریه ی عدالت رالز ، مفهومی از عدالت که عدالت به منزله ی انصاف می نامید را عرضه کرد که توانست هم آزادی های فردی را که مرتبط است با لیبرالیسم کلاسیک و هم آرمان های برابری خواهانه مبتنی بر توزیع عادلانه ی منابع اقتصادی و برابری منزلت های اجتماعی که با سوسیالیست ها و دموکرات های رادیکال گره خورده است را در یک جا جمع کند. عدالت به منزله ی انصاف معطوف به آشتی دادن میان آزادی و برابری است. پروژه ی رالز به منظور پیوند آزادی و برابری در اصول دوگانه ی نظریه ی عدالت وی این گونه بیان شده است:

اصل اول؛ اصل آزادی های اساسی برابر

اصل دوم: فرصت های منصفانه ی برابر

با توجه به نقش محوری نهادها در فرآیند های کلان سیاسی و توزیع عادلانه ثروت جوامع به ویژه در فرآیند توسعه ، یکی دیگر از رویکرد نظری پشتیبان مورد استفاده ، نظری پشتیبان مورد استفاده رویکرد نهادی و نهادگرایی است.

به طور خلاصه می توان گفت این پژوهش ، مبتنی بر تلفیقی از چهار رویکرد و نظریه است در این پژوهش تلاش می شود تا با توجه به شرایط خاص و تحقق دولت سازی اسلامی جمهوری اسلامی از این نظریه ها در تدوین راهکارهایی عملگرایانه بهره گیری شود تا مسیری عملی رابه سوی دولت عدالت محور پیش روی کشور بگشاید.

در این پژوهش با انجام مطالعه کیفی از نوع گرند تئوری به تحلیل دیدگاه ها عدالت و آزادی در بیانیه گام دوم انقلاب پرداخته شده است.

روش شناسی

در این پژوهش تعداد ۴۸ متن از منابع گوناگون برگزیده شده است. همچنین ۲۳ منبع مطالب که جنبه تکراری داده ها و حد اشباع رسیده بودند. براساس روش گرند تئوری جملات خام و داده ها طی مرحله کد گذاری باز به مفاهیم و در مرحله کدگذاری محوری مقولات و طبقه بندی و کدگذاری انتخابی تحت عنوان مرکز و در مدل پارادایم نظریه گرند تئوری شده است. برای بررسی و ارزیابی اعتبار و روایی داده ها مفاهیم استخراج شده در قالب پارادایم و مضامین و سخنرانی های براساس کد های یافت شده و الگو برداری تحقیق به چندین متخصص و اساتید دانشگاهی در حوزه سیاست و روانشناسی و جامعه مورد بازنگری و بازبینی قرار گرفته است

یافته های تحلیلی

تحلیل داده ها با روش شناسی گرند تئوری در این پژوهش تحلیل متون نتیجه حاصل از مصاحبه های نهایی ، از طریق مرحله کد گذاری باز (مفاهیم و مقوله ها) کد گذاری محوری (شناسایی مقوله محوری علی شرایط مداخله گر

زمینه راهبردها و پیامدها) و کد گذاری انتخابی و مدل مفهومی رهبری عدالت آزادی محور می باشد.

کد گذاری باز: کد گذاری باز جزئی از تحلیل است که با تحلیل دقیق داده ها نام گذاری و طبقه بندی کردن داده ها انجام می شود. برای طبقه بندی دقیق مفاهیم در مقوله ها هر مفهوم بعد از تفکیک بر چسب خورده و داده های خام به وسیله بررسی دقیق متن مصاحبه ها و یادداشت ها زمینه ای مفهوم سازی شدند. داده های جمع اوری شده از مصاحبه شوندگان کد گذاری شدند تا به شکل راحت تری شباهت ها و تفاوت ها شناسایی شوند.

در این پژوهش در مرحله کدگذاری باز در مجموع ۶۰ مفهوم شناسایی شدند که در ۲۰ مقوله مربوط به سه بعد اصلی بعد شرایطی علی مداخله گر و زمینه ای بعد راهبردها و پیامد ها قرار داده شدند.

الف). بعد شرایط عمده شامل ۳۰ مفهوم در قالب ۱۱ مقوله عبارتند از: عوامل بیرونی و موقعیتی؛ عوامل فردی و درونی، تحقق عدالت و آزادی متغیرهای زمینه ای، وجود راهنما و الگو در کسب و در پی شناخت؛ تمایلات دنیاگرایی، سلب آزادی دیگران؛ آزادی تجاوز به حق دیگران که مستلزم آن ضایع کردن حقوق دیگران است. آزادی در راستای سعادت و پویانسان به سوی کمال باشد. با گذر از بندهای درونی، از موانع بیرونی و حاکمیت طاغوت رهایی یافته و در جهت رشد جامعه‌ی اسلامی و کمال انسانی حرکت می کنند. که عدالت آن است که امور کشور به- نحو شایسته اداره شود تا مردم در یک فضای عادلانه به زندگی خود ادامه دهند. برخورداری از برابری، آزادی، امنیت و آسایش به عنوان حقوق طبیعی افراد جامعه، تأمین کننده‌ی این فضای عادلانه خواهد بود

ب). بعد راهبردی شامل ۲۰ مفهوم در ۵ مقوله عبارتند از علم و معرفت از راه های شناخت اعم حسی و عقلی جانبداری از عدالت و آزادی؛ به واقعیت گرایی استعدادها و نگرش های آزادی افراد احقاق حقوق استثمار و ستم به معنای سلب

اختیار آدمی و محدود کردن اوست. فقر، جهل، تبعیض، استبداد، محدودیت‌های ساختگی قدرت‌ها و اختناق، همه می‌تواند مصداق زنجیر و اسارت باشد.

ج) بعد پیامد‌ها شامل ۱۱ مفهوم در ۵ مقوله عبارتند از: تحقق اخلاق الهی در سیره عدالت انسان به عنوان مقام خلیفه الهی بین عدالت و آزادی تقابلی موهوم است. مقید بودن آزادی به عدالت آزادی خواه نبود مانع و هدف در رفتار سیاسی مطلوب؛ آزادی سیاسی، ارزشی است که با وجود آن انسان عرصه‌ی سیاسی - اجتماعی می‌تواند دست به انتخاب زند. آزادی، جز نبودن مانع سود برای ترقی و تجلی فکر و عمل بشر چیزی نیست.

شرایط مداخله گر موثر بر راهبردها

آزادی، ارزشی است که با وجود آن انسان عرصه‌ی سیاسی - اجتماعی می‌تواند دست به انتخاب زند. آزادی، جز نبودن مانع سود برای ترقی و تجلی فکر و عمل بشر چیزی نیست. معنای محوری احقاق حقوق مردم در آن، شناسایی آزادی به عنوان یکی از حقوق، مقید بودن آزادی به عدالت و رابطه‌ی تعاملی که میان این دو مفهوم وجود دارد

شرایط علی	راهبرد ها	کارکردها
<p>موجبات و فرصت ها</p> <p>عوامل بیرونی</p> <p>علل فردی بروز رفتارهای عادلانه</p> <p>عوامل درونی</p> <p>عوامل نگرشی</p> <p>عوامل شخصیتی</p> <p>تهذیب و تزکیه عدالت و آزادی</p> <p>حسی عقلی شهودی</p>	<p>. برخورداری از</p> <p>برابری، آزادی، امنیت و</p> <p>آسایش</p> <p>؛ تمایلات دنیاگرایی،</p> <p>سلب آزادی دیگران</p> <p>؛ آزادی تجاوز به حق</p> <p>دیگران که مستلزم آن</p> <p>ضایع کردن حقوق</p> <p>دیگران است</p>	<p>اخلاق الهی در سیره</p> <p>عدالت انسان به عنوان</p> <p>مقام خلیفه الهی بین</p> <p>عدالت و آزادی</p> <p>تقابلی موهوم است.</p> <p>مقید بودن آزادی به</p> <p>عدالت آزادی خواه</p> <p>نبود مانع و هدف در</p> <p>رفتار سیاسی مطلوب</p>

حفظ کرامات و هویت جامعه و حفظ کرامات شخصیت و جایگاه عدالت سازمان

تکریم احترام

پایبندی به آزادی آزاد در بیان تقویت روحیه آزاد خواهی
طرفداری آزادی خواهی

مدیریت جهادی و الهام گرفته از تقویت روحیه عدالت محوری و مسولیت
بیانات مقام معظم رهبری پذیری

ایجاد اشتیاق و رقابت بر خدمت تقویت عدالت محوری
و احساس پایبندی توزیع عدالت

مقابله با ظلم ستم گمراهی شجاعت فراهم سازی زیر ساخت های
ایستادگی روز افزون در برابر روحی

زورگویان و مستکبران صریح و

شجاع در برابر زورگویان

شرایط علی مربوط به پدیده شرایطی هستند که زمینه ساز بروز پدیده محوری می گردند.

عوامل بیرونی و موقعیتی؛ عوامل فردی و درونی، تحقق عدالت و آزادی متغیرهای زمینه ای، وجود راهنما و الگو در کسب و در پی شناخت؛ تمایلات دنیاگرایی، سلب آزادی دیگران؛ آزادی تجاوز به حق دیگران که مستلزم آن ضایع کردن حقوق دیگران است. آزادی در راستای سعادت و پویای انسان به سوی کمال باشد. با گذر از بندهای درونی، از موانع بیرونی و حاکمیت طاغوت رهایی یافته و در جهت رشد جامعه‌ی اسلامی و کمال انسانی حرکت می‌کنند. که عدالت آن است که امور کشور به- نحو شایسته اداره شود تا مردم در یک فضای عادلانه به زندگی خود ادامه دهند. به نظر می‌رسد بر اساس منطق قرآن کریم و روح حاکم بر اندیشه‌ی سیاسی اسلام، عدالت، هدف است؛ هر چند میانی. و آزادی، وسیله و ابزاری برای رسیدن به آن تلقی می‌گردد

عوامل موقعیتی و بیرونی

جمهوری اسلامی در شمار موفق‌ترین حاکمیت‌های جهان در جابه‌جایی خدمت و ثروت از مرکز به همه‌جای کشور و از مناطق مرفه‌نشین شهرها به مناطق پایین‌دست آن بوده است. البته عدالت مورد انتظار در جمهوری اسلامی که مایل است پیرو حکومت علوی شناخته شود، بسی برتر از اینها است و چشم امید برای اجرای آن تحقق بیانیه گام دوم انقلاب یابد.

عوامل و اثرات فردی و درونی

عدالت و آزادی، به هر حال دو مفهوم اجتماعی هستند و در ساحت‌های مختلف با "آزادی سیاسی" با یکدیگر مرتبط‌اند. این دو مفهوم را میتوان یا از باب «جزء و کل» بررسی کرد؛ به معنای آنکه عدالت به سان یک کل، در جستجوی حق است و آزادی هم به عنوان جزئی از حقوق و در قالب عدالت قرار گیرد. یا آنکه ارتباط میان آن دو «هدف - وسیله» باشد. به نظر میرسد بر اساس منطق قرآن کریم و روح حاکم بر اندیشه سیاسی اسلام، عدالت، هدف است (حدید: ۲۵)؛ هر چند میانی (جوادی آملی، ۱۳۸۱: ۲۹) و آزادی، وسیله و ابزاری برای رسیدن به آن تلقی میگردد. در عرصه سیاسی-اجتماعی رسیدن شهروندان به حقوق آنان مهم است و آن نیز در راستای دستیابی جامعه بهسوی خیر و کمال تفسیر میشود. آزادی یکی از آن حقوق است. لذا آزادی همهی هدف نیست، بلکه ابزاری است در جهت آن هدف که بار بسیاری از آن را عدالت بهدوش میکشد. آزادی همیشه همراه با محدودیت است؛ انسان که آفرینش انسان چنین است. پس «آزادی»، کمال وسیله‌های «است، نه «کمال هدفی». هدف انسان این نیست که آزاد باشد، ولی انسان باید آزاد باشد تا به کمالات خودش برسد. آزادی خودش کمال بشریت نیست؛ وسیلهی کمال بشریت است.

زمینه و بستر حاکم:

زمینه ای که در آن به راهبردی مربوط و پی شناخت عدالت و آزادی گسترش یافته است. متغیرهای زمینه ای (مثل شرایط و سطح ادراک اخلاقی انسان موهبت عدالت و آزادی و دست یابی به راهای و الگوهای فراگیری تحقق عدالت و آزادی

بر اینکه حصول علم برای عالم هستی محتاج باشد. یکی از دیگر مسائلی که باید در رابطه‌ی تعاملی میان آزادی و عدالت بررسی شود، این است که با آزادی، جامعه از استبداد و یکه‌تازی حاکمان رهیده می‌شود و با دوری از استبداد، دست‌کم در عرصه‌ی سیاسی، حصة‌ای بزرگ از عدالت به دست می‌آید؛ در این دستاورد ضمن حاکمیت عادلانه، حقوق شهروندان در پیوند با قدرت به‌شایستگی ادا می‌شود. از تلاش همه‌جانبه‌ای که باید در راه اسقرار عدالت به کاربرد عدالت در صدر هدف‌های اولیه بعثت الهی دارای همان شان و جایگاه که نشان‌دهنده کلمه‌ای مقدس در همه‌زمان‌ها و به صورت کامل جز در حکومتحضرت ولی‌العصر (ارواحنافدا میسر نخواهد شد ولی به صورت نسبی و همه‌جا و همه‌وقت ممکن و فریضه‌ای بر عهده همه به ویژه حاکمان و قدرتمندان است. که دارای فاصله ژرف می‌باشد

شرایط مداخله‌گر بازنده و تسهیل‌کننده موثر بر راهبردی‌های عدالت و آزادی

شرایط مداخله‌گر شرایطی هستند که راهبردهای اتخاذ شده از بیانیه گام دوم انقلاب از سوی با‌بازدارندگی تحقق یابد. نتایج برآمده از کدگذاری در مدل پارادیم به صورت عوامل مداخله‌گر بازدارنده از دولت در قبال جامعه، رصد اجتماعی، توانمندسازی، بسترهای رشد رسیدن به کمالات معنوی، عدالت مرحله‌ی اجرایی حق طبیعی اجرای ارادی اختیاری است. تا آزادی در جامعه نباشد بسترهای دادگرانه فراهم نمی‌شوند. معیار کمال و جوهر انسان و ارزش‌های آزادی می‌داند. گسترده عدالت فراگیر تر از آزادی می‌باشد. عدالت و آزادی در فرایندی تعاملی مکمل یکدیگرند هر دو در راستای تحقق امنیت دنیوی سعادت انسان رفاه و کمال اخروی باشد. شهیدمطهری با بیان آن‌که یکی از مقاصد انبیاء به قطع: تأمین آزادی اجتماعی و مبارزه با انواع بندگی و بردگی اجتماعی است (مطهری، ۱۳۸۵: ۱۸) بر این تأکید دارد که بشر باید در اجتماع از ناحیه‌ی سایر افراد اجتماع آزادی داشته باشد؛ دیگران مانعی در راه رشد و تکامل او نباشد؛ او را محبوس نکنند؛ دیگران او را استثمار، استخدام و استعباد نکنند آزادی است.

راهبرد‌های مربوط به تحقق عدالت و آزادی

شرایطی که سبب همت و تلاش والا در بیانیه گام دو انقلاب در پی تحقق عدالت و آزادی شده و همراه بسترهای حاکم مداخله گر، بر نوع رفتار فرد بر جامعه اثر میگذارد. استراتژی های که افراد به واسطه پدیده های عدالت اتخاذ از بستر حاکم شرایط مداخله گر می باشد. مطابق با کدگذاری و تحلیل منابع و مصاحبه های صورت گرفته در راستای پدید های تحقق عدالت و آزادی و تحت تاثیر بستر حاکم و شرایط مداخله گر قرار میگیرند. راهبرد ها نشان دهنده نوع کنشی هستند که فرد پس از توفیق در کسب شناخت از خود بروز داده اند.

مطابق کدگذاری و تحلیل منابع و پژوهشهای انجام گرفته راهبردهای در راستای پدیده شناخت عدالت و آزادی اتخا نموده اند عبارتند از: دست یابی جامعه به سوی خیر و کمال که آزادی یکی از حقوق ان است. فراگیری عدالت در جامعه با توجه به حقوق تکوینی و تشریحی و لزوم رعایت معیارها و موازین بایسته ی شرعی و عقلی امور اجتماعی سامان می باید و در عرصه های آزادی شهروندان حق رای، انتخاب و تعیین سرنوشت حق انتقاد فرصت های مساوی در امور مرتبط با قدرت منزلت اجتماعی و امنیت و آرامش تحقق عدالت برخوردار می شوند. آزادی هنگامی با عدالت ارتباط شفاف تر و پایدارتر پیدا می کند ارزش در محیط و اجتماع به نسبت عادلانه قانون و برابر انتقاد قدرت و رعایت شایستگی ها در جامعه دارای ارج و قرب نگردد برای احراز مناصب دولتی و عمومی در فضای عادلانه به دست می آیند تا آزادی نباشد این شرایط و بسترها دادگراانه فراهم نمیشوند بیان عدالت و آزادی دو مفهوم در راستای افق نزدیک به هم و با هدف مشترک به تحقق یکدیگر یاری می رسانند.

ابعاد	مضامین سازمان دهنده	CVR
	اولیت دهی به اخلاق و معنویات	0.24
	پایبندی جوانمردی و حمایت مظلومان	0.44
بستر و زمینه ها	صداقت و اقتدار در بیان آزادی	0.36

0.28	توجه به منعت و رفاه جامعه	
۰.۵۸	ایجاد هویت و تمدن اصیل	
۰.۴۳	تاثیرگذار و متحول کننده	پیامد ها
۰.۳۶	منعطف و اصلاح پذیر شدن	
۰.۳۶	با رعایت نظم و اصول نظام پابندی	شرایط علی
۰.۷۵	دوшمن شناسی و حفظ حریم با رقیبان	
۰.۵۷	تصمیم گیری در اجرای مصوبات بیانیه	شرایط مداخله گر
۰.۷۶	حراست حریم ارزش های والا نظام در تحقق	
	بیانیه	
۰.۳۸	بهره برداری از کلیه منابع و ظرفیت ها	
۰.۱۵	عقلانیت و منطق	
۰.۶۸	بهره گیری از آحاد مردم	راهبرد

نتایج حاصل از فرآیندهای نهایی نظریه‌ی برخاسته از داده‌ها (مقوله‌های

اصلی)

افراد	شایستگی‌های جامعه	محیط معنویت‌گرا	ویژگی‌های شخصیتی، رفتاری
-------	----------------------	-----------------	-----------------------------

۱- صلاحیت فردی در منصب		۱- دادورزی و اجرای عدالت
۲- پیشتاری در عرصه کاری	۱- اخلاق و کرامت حرمت انسانی	۲- رهایی از استبداد
۳- ایمان سامان یافته	۲- تعامل و تعاون	۳- صراحت و پشتکار
۵- احجاف و مبارزه و روحیه عدالت	۳- اعتقاد باوری ۴- صمیمیت	۴- ایثار و از خویش گذشتن به مردم
۶- بخشش عطوفت انسانی	۵- تلاش و فداکاری	۵- کمال طلبی
۷- تدابیر عمومی عدالت	۶- بالندگی و شکوفائی اخلاقی و ایمانی	۶- باور و نگرش متعالی
۸- بالندگی سازنده و محقق شده		۷- لیاقت و کفایت فردی

هدف این تحقیق طراحی مدل ظرفیت ها و راهکارهای تحقق عدالت و آزادی در بیانیه گام دوم دوم انقلاب و براساس رویکرد اشتراوس و کوربین در نظریه داده بنیاد سیستماتیک اجرا شد. مدل پارادایمی عدالت با ۳۰ کد مستخرج نهایی در قالب ۱۰ مفهوم و ۷ مقوله ترسیم و با اتخاذ دیدگاه فرایندی مدل مفهومی فرایند رهبری عدالت محور تدوین گردید. براساس مدل طراحی شده در این پژوهش و در صورت به کار گیری عدالت و آزادی با شرایط علی در بعد موقعیت درونی و بیرونی در آنها شناسایی و تقویت گردیده است. یکی از دیگر مسائلی که باید در رابطه‌ی تعاملی میان آزادی و عدالت بررسی شود، این است که با آزادی، جامعه از استبداد و یکه‌تازی حاکمان رهیده می‌شود و با دوری از استبداد، دست‌کم در عرصه‌ی سیاسی، حصه‌ای بزرگ از عدالت به دست می‌آید؛ در این دستاورد ضمن حاکمیت عادلانه، حقوق شهروندان در پیوند با قدرت به‌شایستگی

ادا می‌شود. با براندازی استبداد و نظام خودکامه، توزیع قدرت، دست‌کم اصلاحی اولیه می‌یابد و گام‌های مطلوب در مسیر عدالت فراهم می‌شود بر این اساس، روند و فرایند امور جامعه باید به‌گونه‌ای باشند که عدالت و آزادی، در راستای رفاه و امنیت دنیوی و در نهایت، سعادت انسان و کمال اخروی باشد

در پژوهش حاضر به دنبال تحریر اهداف و ظرفیت‌ها و راهکارهای تحقق دولت اسلامی در شاخص عدالت در بیانات مقام معظم رهبری سخنان و رهنمودهای اسلامی بودیم. در سه سطح اهداف ظرفیت‌ها و راهکارها بیان کردیم. اهداف دولت اسلامی از استقلال و آزادی و عدالت عزت معنویت اخلاق و عقلانیت و برادری که هر کدام از این شعارها برآمده از مفاهیم اسلامی و قران و مفاهیم اهل بیت هستند. حال آنکه شعارهای تحقق عدالت با استفاده از مدیریت جهادی و مشارکت مردی نیروی محرکه حرکت به سمت تحقق عدالت اسلامی با سرعتی مضاعف به پیش خواهد رفت.

راهکارهای تحقق روابط عدالت و آزادی متناسب با پدیده گام دوم در نظام حکمرانی ج.ا.ایران

۰/۶۴	عوامل عدالت
۰/۸۲	عوامل انگیزاننده افراد
۰/۸۹	عوامل تحقق حقوق دیگران
۰/۸۵	عوامل استحقاق شایستگی های
۰/۷۵	عوامل افضل فضائل و اشرف کرامت و حرمت انسانی

در شرح جدول مورد نظر فوق در مولفه های و تبیین های همه شاخص ها (۰/۰۰۰) کوچکتر از میزان خطا ۰/۰۵ می باشد، علی ایحال فرض صفر برای تمام شاخص ها عدم تائید شده و فرض مقابل تائید و پذیرفته می شود. بنابراین می توان نتیجه گرفت که در سطح اطمینان ۸۳ درصد تمامی شاخص های ذکر شده در مدل باقی می ماند.

در این پژوهش به منظور استخراج مبتنی بر بیانیه گام دوم انقلاب بر تحقق راهکارهای عدالت و آزادی با ویژگی جمهوری و عقلانیت تبیین و ارزیابی گرددازروش گزند تئوری بهره جسته است. که با مدیریت و حکمرانی مطلوب و مدیریت جهادی خودسازی تمون نوین اسلامی تضمین آزادی فردی و اجتماعی عدالت و مبارزه جدی با فساد و مفساد اقتصادی نفی تصدی گری دولتی تبات و امنیت برقرار و پابر جا باشد. عناصر ساختاری از دیدگاه و نگرش صاحب نظران و خبرگان نسبت به عدالت و آزادی چگونگی نقش آن ها در دستیابی به اعتماد ایفا می کنند، نشأت می گیرند و شاخص های بررسی در آن ها حداکثر فراتر انتزاعی و ذهنی است و به صورت منظم و منسجم بر پژوهشگران و منتخبان اثرگذار می باشند و همچنین نقش هدایتگر تصمیمات و اقدامات را تسریع و آسان می نمایند عوامل انگیزشی شرایط انگیزشی که تحت عنوان عوامل علی محسوب می شوند. مجموعه شرایط و وقایعی هستند که با وقوع خود موجب تحقق و شکل گیری اعتماد عدالت می شوند. در حقیقت شرایط و عوامل انگیزاننده به چرایی و علل و عوامل شکل گیری اعتماد عدالت پاسخ می دهد. دربررسی کارکرد پژوهش برای عوامل انگیزاننده سه مشخصه یا مولفه اصلی شامل نظام ترغیب انگیزش و پاداش، نظام شایسته سالاری و نخبه گرایی در اجتماع و فضای آزاد اندیشی فکری شناسایی شده است. عنوان عوامل ساختاری ساختار تحقق و ظرفیت عدالت، ساختاری بایستی منعطف پذیر باشد تا پخش دانش و همکاری بین روابط و مرزهای اخلاقی سنت گرایی را به طرف مرزهای خلاق دانشی روند صعودی یابد.

ملاحظات اخلاقی

حامی مالی : مقاله حامی مالی ندارد.

مشارکت نویسندگان : نویسندگان در آماده سازی مقاله به طور کامل مشارکت داشته اند.

منابع

اسدی، عباس و جواد گوردیزی، ۱۳۹۹، "شناسایی راهکارهای و مولفه های مهم توسعه در تمدن نوین اسلامی پژوهش های انقلاب اسلامی ش ۲۳، ص ۱۶۳-۱۸۳

افتخاری، اصغر و همکاران، ۱۳۹۷، "مولفه های مدیریت جهادی در بیانات امام خامنه ای" مدیریت نظامی، ش ۷۰، ص ۵۳-۸۷

برلین، آیزیا (۱۳۷۹). چهار مقاله درباره‌ی آزادی. ترجمه: محمدعلی موحد. تهران: انتشارات خوارزمی.

ترابی کلاته قاضی، علی، ۱۴۰۰، "بیانیه گام دوم انقلاب شاخص راهبردی حرکت در مرحله دوم انقلاب" مطالعات مدیریت راهبردی دفاع ملی: ش ۱۷، ص ۱۰۰-۷۱

راولز، جان (۱۳۸۸). نظریه عدالت. مترجمان: سیدمحمد کمال سروری و مرتضی بحرانی. تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی.

سیدباقری، سیدکاظم (۱۳۸۸). عدالت و آزادی در اندیشه‌ی سیاسی اسلام. در: علی‌اکبر علیخانی؛ درآمدی بر نظام سیاسی عدالت در اسلام. تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی

طاهری، سید مهدی، ۱۳۸۸، "عدالت از نگاه شهید مطهری" پگاه حوزه، ش ۲۵۳، ص ۱۵-۲۳

علوی، سید احسان و همکاران ۱۳۹۵، "بررسی تطبیقی مفهوم عدالت در اندیشه سیاسی" مطالعات سیاسی ش ۳۱، ص ۱۹۵-۲۲۸

کوشکی؛ محمد صادق ۱۳۸۷، "بازشناسی هویت انقلاب اسلامی" مطالعات انقلاب اسلامی ش ۱۴، ص ۶۱-۸۸

محمدی ، خدیجه و مهدی نادری ، ۱۳۹۷ ، " ماهیت و ارکان دولت اسلامی در دیدگاه امام خامنه ای " رهیافت ش ۴۲ ، ص ۷۴-۴۷

موسی زاده ، ابراهیم ، ۱۳۹۹ ، " اصول و مولفه های نظام سازی اسلامی یا تاکید بر بیانیه گام دوم انقلاب " ش، ۵۸، ص ۶۸-۵۸

ویسی ، علی رضا ، ۱۳۹۸ ، " اخلاق معنویت و ارزش های اخلاقی " در همایش ملی پژوهشی انقلاب نوین با تاکید بر بیانیه گام دوم انقلاب

Altinoz.M;(2013); Effects of talent management on at the organizational trust: a field study; 9th International Strategic Management Conference.

Arabsalehi, Nasabadi M. (2006) *Influential Factors in Trust Relationships Existing Between Financial*

Bakry, D., Gentil, I., & Ledoux, M. (2014). *Analysis and geometry of Markov diffusion operators*. Springer.

Bennis, B., & Nanus W.G.(1997). *Leaders: The strategies for taking charge*, NY: HarperCollins

Bidarian.S. (2012); The relationship between organizational justice and organizational trust; *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 47 (2012) 1622 – 1626.

Boon, S.D.& Holmes, J.G. (1991), The dynamics of interpersonal trust: resolving uncertainty in the face of risk, in Hinde, R.A., Groebel, J. (Eds). *Co-operation and Pro-social Behaviour*, Cambridge University Press, Cambridge, MA.

Bowman, G. R., Pande, V. S., & Noé, F. (2013). *An introduction to markov state models and their application to long timescale molecular simulation* (Vol. 797). Springer Science & Business Media.

Chatrchyan, S., Hmayakyan, G., Khachatryan, V., Sirunyan, A. M., Adam, W., Bauer, T., & Marfin, I. (2008). The CMS experiment at the CERN LHC. *Journal of Instrumentation*, 3(08), S08004.

Chodera, J. D., & Noé, F. (2014). Markov state models of biomolecular conformational dynamics. *Current opinion in structural biology*, 25, 135-144.

Commerce, 6 (2): 35-59.

Cook, J. & Wall, T.D. (1980). New work attitude measures of trust, organizational commitment and personal need non-fulfilment. *Journal of Occupational Psychology*, Vol. 53.

Currie, T. E., & Meade, A. (2014). Keeping Yourself Updated: Bayesian Approaches in Phylogenetic Comparative Methods with a Focus on Markov Chain Models of Discrete Character Evolution. In *Modern Phylogenetic Comparative Methods and Their Application in Evolutionary Biology* (pp. 263-286). Springer Berlin Heidelberg.

David Schoorman, Roger C. Mayer, and James H. Davis. "2013". An Integrative Model of Organizational Trust: Past, Present, and Future. *ACAD MANAGE REV* April 1, 2013. 32:2344-354;

Dean, T. A., Singh, S. S., Jasra, A., & Peters, G. W. (2014). Parameter estimation for hidden Markov models with intractable likelihoods. *Scandinavian Journal of Statistics*.

Dyer, J. H. and W. Chu (1997) "The Economic Value of Trust in Supplier-Buyer Relationship".

Eaves, B. C., & Veinott Jr. A. F. (2014). Maximum-stopping-value policies in finite Markov population decision chains. *Mathematics of Operations Research*.

Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.

Ergenli, A., Saglam, G & Selin, M 2007, 'Psychological empowerment and its relationship to trust in immediate managers', *Journal of Business Research*, vol. 60, pp. 41-9.

Flanagin, A. J., Metzger, M. J., Poure, R., Markov, A., & Hartsell, E. (2014). Mitigating risk in e-commerce transactions: perceptions of information credibility and the role of user-generated ratings in product quality and purchase intention. *Electronic Commerce Research*, 14(1), 1-23.

Gabarro, J. J. (1978) "The Development of Trust, Influence, and Expectat